

Forfatter: Brandes, Georg

Titel: Udrag fra Hovedstrømninger. Den romantiske skole i Tyskland (1873)

Citation: Brandes, Georg: "Samlede Skrifter", i Brandes, Georg: *Samlede Skrifter*, 1899-1910, s. 284. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-brandes04-shoot-idm139992358271904.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Samlede Skrifter

Sunde og forstandige Overvejelser ganske vist, men hverken udtømmende eller overvindende de egenlige Vanskeligheder. Schleiermacher advarer mod Misgreb, men kan ikke afhjælpe Misgrebet uden at træde Ægteskabets Hellighed, som han ikke vil anfægte, for nær. Thi hvad skal ske, naar Misgrebet allerede har fundet Sted? Og hvad skal ske, naar Misgrebet kun fandt Sted paa den ene Side, naar den Enes Kærlighed er udslukt, medens den Andens endnu varer ved? Og overhovedet ikke et Ord og ikke en Tanke tilovers for den Kendsgerning, at Ægteskabet som Samfundsindretning ikke er til for de Eiskendes Skyld, men oprindeligt havde det Øjemed, at sikre Børnene Faderens Formue, dernæst har bestaaet, fordi det forekom Samfundet det eneste Middel til at sikre de opvoksende Slægtled! Schleiermacher søger virkelighedsfjernt efter en ny sædelig Grundvold; men de sande, de praktiske Vanskeligheder overser han helt. Og hvor betegnende er hele dette Grubleri overfor Følelsen ikke for den Nation, Forfatteren tilhører. En Italiener sagde engang til mig: Hvad der mest forbauser os i de germanske Nationers Følelsesliv, det er dog Maaden, hvorpaa de opfatter og dyrker Kærligheden. Hos dem er Kærligheden en Religion, Noget, hvorpaa et godt Menneske bør tro. Og denne Religion har sin Teologi, sin Metafysik, hvad véd jeg! Vi elsker simpelthen». Denne Ytring faldt mig ind ved Læsningen af Schleiermacher. Hvormegen Skarpsindighed er her ikke udfoldet, for at bevise, at Menneskene, naar de elsker, ikke bør lade sig forstyrre af falske Lærdomme, og hvilken klippefast Tro paa den Kærlighed, der skal «fuldkommengøre og fuldende Sindelaget», ligger ikke til Grund! Det er lærerigt til Sammenligning at hidrage be 285 slægtede Udtalelser af andre Nationers store Forfattere; Nationalpræget springer da stærkere frem.